



## EL PENJAT

JOSEP MARIA SOLÀ

Sobre l'horror no van equivocar-se mai els vells mestres: hi ha la cèlebre fotografia de Richard Drew que ens mostra un home que ha saltat al buit des d'una finestra de les torres bessones del World Trade Center. Són tres quarts de deu del matí de l'11 de setembre del 2001, i s'acaba d'inaugurar una nova barbàrie.

Que aquest abisme de ciment sigui de 400 metres d'alçada potser no és gaire important; que una matinada d'estiu del 1974 un funàmbul anomenat Philippe Petit creués il·legalment —damunt de seixanta metres de cable d'acer

(durant 45 minuts immortals i bellíssims)—, la distància que hi ha entre els dos terrats de les torres, tampoc no té importància.

Fugint del foc i de la destrucció, l'*home del salt* ha iniciat la davallada cap al pou del no-res. «No t'aturis davant de cap finestra oberta» és un consell infantil que ara queda molt llunyà en el temps. No veu res: una força obscura se l'endú cap avall. Quins fils mouen les seves ales plegades? La seva capbussada, ¿és un salt al blau d'algun mar desconegut? El sol brillava, com ho havia de fer, sobre uns pantalons negres que desapareixeran dins la blavor de l'aire.

Espectadors atònits de la tragèdia, ens sobta que ningú no hagi reparat en l'estranya posició de les seves cames, la dreta creuada davant el genoll de l'esquerra, i els braços, ¿també estan nuats darrere l'esquena? Per una insòlita analogia, la positura de l'home de la foto de Richard Drew és la mateixa que la de la dotzena carta del tarot (el Penjat): sostingut cap per avall per una corda que li subjecta el peu esquerre, cames creuades i braços a l'esquena, el travessar que l'aguantta és apuntalat per dos arbres amb sis branques tallades cadascun. El dotzè arcà simbolitza la gravitació espiritual contraposada a la terrenal: el viatge vertical cap a l'interior d'un mateix. És l'home de fe que permet que la seva voluntat sigui sotmesa a l'atracció del cel en comptes de l'atracció de l'abisme. Hi ha tensió i solitud en aquest misteri que ve a ser el grau zero de

l'ànima. Suspès en l'aire i invertit,  
l'únic terreny sòlid sap que és als  
seus peus, no pas en el seu cap.

¿Cal recordar que l'actual no-  
res on abans hi havia les Torres  
Bessones és conegut com la Zona  
Zero de Manhattan? *L'home del  
salt* de Drew i l'home espiritual  
de la dotzena, són el mateix? Quin  
és el significat per a aquesta metà-  
fora terrible dels nostres dies? És  
possible que ambdós siguin, lite-  
ralment, l'home del futur? On és la  
clau que explica aquest enigma?

De tan espantosament rics,  
ens hem tornat espantosament  
pobres. Caldrà que tornem a  
aprendre a viure *solí cum Solo*; cal-  
drà que tornem a saber que fer una  
experiència és esperar alguna cosa  
passant per un camí; caldrà, a la fi,  
recordar de cor els versos de Jordi  
Pàmias per ser capaços *d'oferir la  
casa als déus desconeguts*.